

RAAP-NOTITIE 1432

Plangebied Goudtsjepoel te Oudega
Gemeente Smalingerland
Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend
veldonderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Fam. Tjeerdsma

Titel: Plangebied Goudtsjepoel te Oudega, gemeente Smalingerland; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: december 2005

Auteurs: *dr. J.J. Hekman*

Bestandsnaam: L:\QXPress\2005\SMGP\N01432-SMGP.doc

Projectcode: SMGP

Projectleider: dr. J.J. Hekman

Projectmedewerker: E.J.M. van der Zwet

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 15021

Autorisatie: drs. J.L. van Beek

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2005

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: Fam. Tjeerdsma
- *aanleiding onderzoek*: planontwikkeling
- *datum uitvoering veldwerk*: 7 december 2005

Locatiegegevens

- *plangebied*: is gelegen aan de Goudtsjepoel, ten zuiden van Oudega
- *plaats*: Oudega
- *gemeente*: Smallingerland
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 11B
- *plangebied in gebruik als*: weiland
- *oppervlakte plangebied*: ca. 1,2 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 196.928/570.737

Onderzoeksvragen

Wat is de mate van verstoring van de bodemopbouw in het plangebied en zijn daarin aanwijzingen aanwezig voor archeologische resten? Zijn er aanwijzingen voor grotere archeologische nederzettingen?

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) en die valt onder de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *advies Friese Archeologische MonumentenKaart Extra*: volgens de FAMKE (www.fryslan.nl/binfo/chk/inhoud/startchk.htm) is voor de periode Steentijd-Bronstijd een quickscan nodig met een dichtheid van 3 boringen per hectare direct overgaand naar 6 boringen per hectare indien intact bodemarchief wordt aangetroffen. Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is een karterend booronderzoek 3 nodig met een minimum van 6 boringen per hectare en minimaal 6 boringen per plan.
- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*:
  - in plangebied: geen
  - in de directe nabijheid (< 300 m): ten noordoosten ligt een terrein van hoge archeologische waarde (CMA-code 11B-042; Monumentnummer 15032). Dit betreft de oude dorpskern van Oudega (Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd).

Bodemkundige gegevens

- *bodem volgens bodemkaart*: veldpodzolgronden met leemarm en zwak lemig fijn zand (Stiboka, 1976: code Hn21) en laarpodzolgronden met leemarm en zwak lemig fijn zand (code cHn21).

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: regelmatig verdeeld over het plangebied (zie figuur 1).
- *gebruikt boormateriaal*: een gutsboor met een diameter van 2 cm en een Edelmanboor met een diameter van 7 cm.
- *totaal aantal boringen*: 7
- *minimaal geboorde diepte*: 0,65 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 1 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlinten

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogeen-tisch)*: de laagopvolging is van boven naar beneden als volgt. In boring 1 bestaat de toplaag uit een opgebrachte laag zand met een dikte van circa 0,1 m (geelgrijs, matig fijn, zwak siltig zand). Daaronder en in de andere boringen direct vanaf maaiveld ligt een bouwvoor/verstoorde laag van zand met een dikte van circa 0,3 tot 0,6 m (donkerbruingrijs, matig fijn, zwak siltig, humeus zand). Daaronder ligt dekzand (lichtgrijs-bruin tot bruingeel, matig fijn tot matig grof, zwak siltig zand). Er is geen bodemvorming (podzolering) in het dekzand opgemerkt.
- *Archeologische indicatoren in boringen*: geen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodemopbouw in het plangebied bestaat uit een bouwvoor en/of een verstoorde laag zand op dekzand. In het dekzand is geen bodemvorming (podzolering) waargenomen. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren opgemerkt. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een (grotere) archeologische nederzetting in het plangebied.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het booronderzoek wordt voor het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

Contactpersonen

- *contactpersoon overheid*: dr. G.L. de Langen, provinciaal archeoloog provincie Fryslân (tel. 058-2925487).
- *contactpersoon RAAP*: dr. J.J. Hekman, projectleider (0512-589140).

Literatuur

Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Stiboka, 1976. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 11 West Heerenveen*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Overzicht van figuren en tabellen

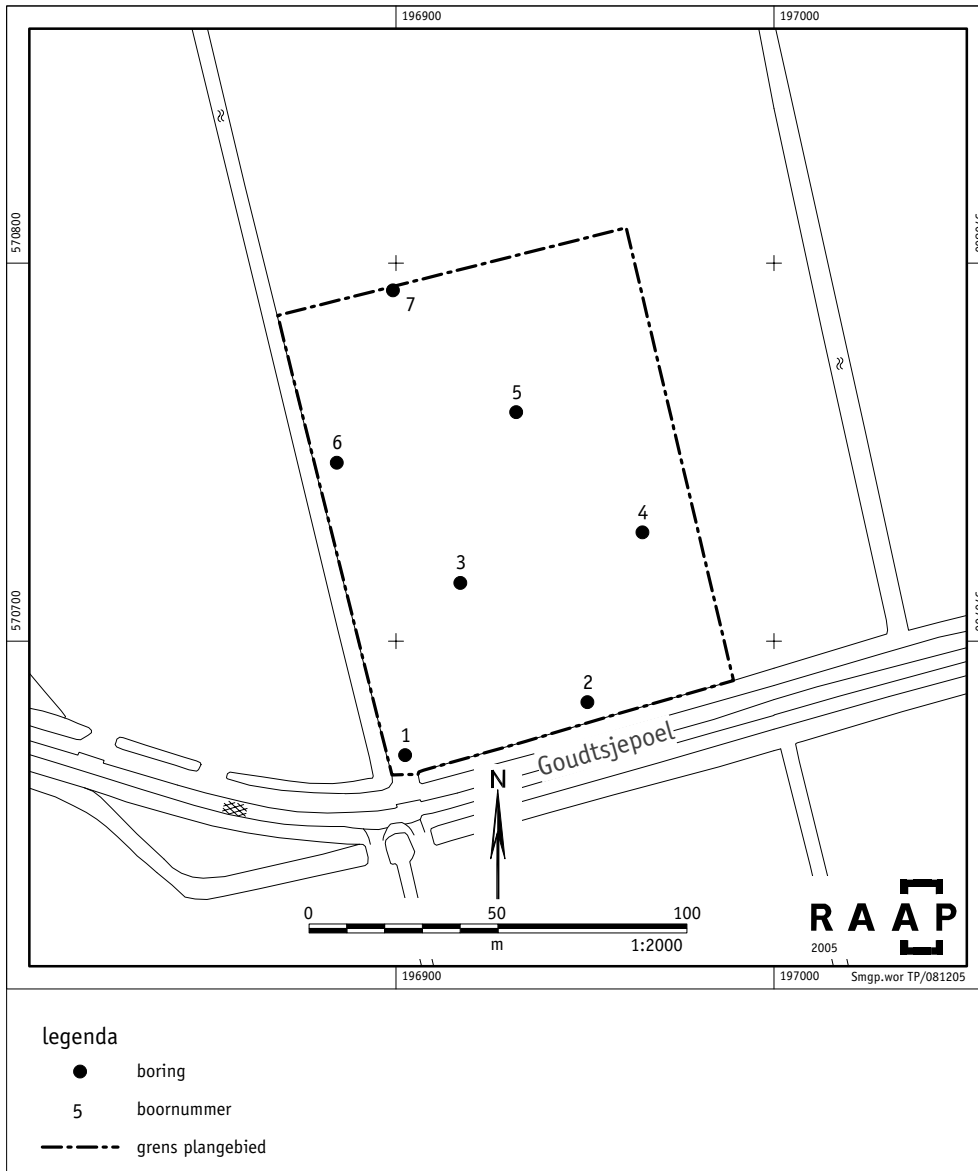
Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

boring: SMGP-1

beschrijver: JJH/EZ, datum: 7-12-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: Oudega, opdrachtgever: Fam. Tjeerdsma, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMGP-2

beschrijver: JJH/EZ, datum: 7-12-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: Oudega, opdrachtgever: Fam. Tjeerdsma, uitvoerder: RAAP Noord

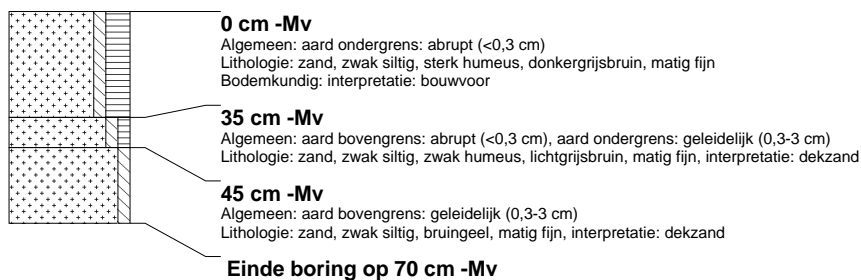
boring: SMGP-3

beschrijver: JJH/EZ, datum: 7-12-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: Oudega, opdrachtgever: Fam. Tjeerdsma, uitvoerder: RAAP Noord

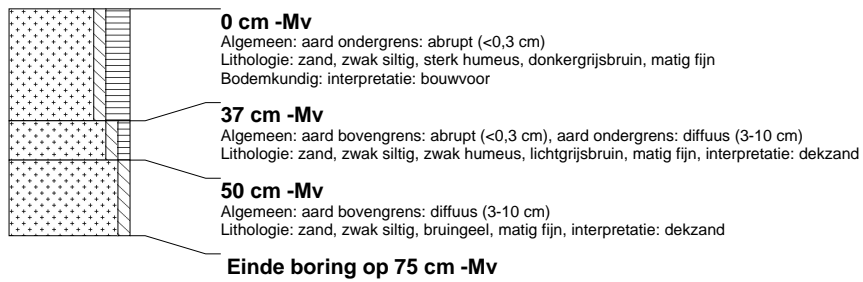
boring: SMGP-4

beschrijver: JJH/EZ, datum: 7-12-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: Oudega, opdrachtgever: Fam. Tjeerdsma, uitvoerder: RAAP Noord

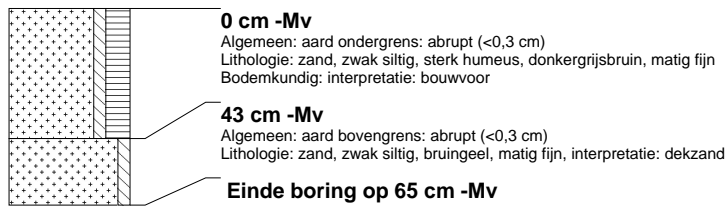
boring: SMGP-5

beschrijver: JJH/EZ, datum: 7-12-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: Oudega, opdrachtgever: Fam. Tjeerdsma, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMGP-6

beschrijver: JJH/EZ, datum: 7-12-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: Oudega, opdrachtgever: Fam. Tjeerdsma, uitvoerder: RAAP Noord

boring: SMGP-7

beschrijver: JJH/EZ, datum: 7-12-2005, boortype: zandguts-2 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Smallerland, plaatsnaam: Oudega, opdrachtgever: Fam. Tjeerdsma, uitvoerder: RAAP Noord

